

LA BARRETINA

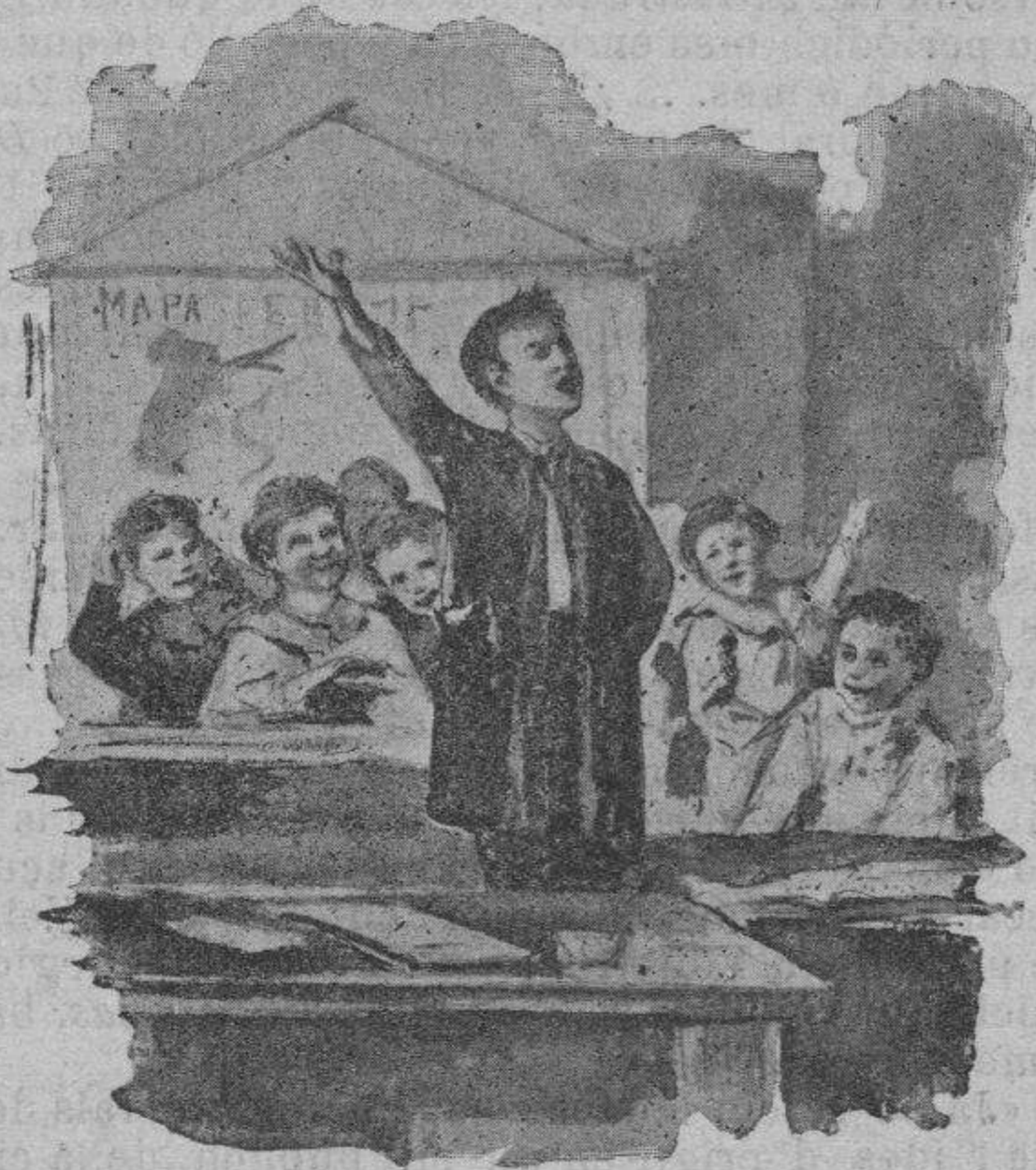
SETMANARI POPULAR HUMORÍSTICH Y LITERARI
Deslligat de tot partit polítich

SORTIRÁ CADA DIUMENGE

ENCÁRRECHS Y CORRESPONDENCIA.—PIETAT, 4

Número solt 5 céntims
Atrassats 10 céntims

SUSCRIPCIÓ: Un any 3 pessetas.— Mitj any 1'50
Los suscriptors del inter or, rebrán lo folleti encuadernat

En Romero Robledo quan era petit

TERCER FOLLETÍ DE **L' HOME DEL SACH**
SEGON FOLLETÍ DE **DIA FELÍS**

LA SETMANA

Ja se han acabat los días de bullici que se anomenan Carnaval. En ells hem vist que va decayent la fatlera de d'afresarse, puig que aquest any la rua no 's componia sino de quatre mal engiponats mascarons que feyan l'ase per la Rambla.

Ningú te humor ja pera fer lo Carnestoltas, y jo ja ho veig, com que tot l'any estém veyent com molts lo fan.

Fins los Pares de la Patria, allá á las *Corts* de Madrit han fet festa aquestos quatre dias, cansats de ferlo tot l'any, y á fé, que m'ha sabut greu perque no he pogut assaborir los debáts del célebre *andalús* Romero Robledo, el propagandista de Catalunya, perque vaja val ha dirho, ni'ls diputats per Catalunya, han parlat tant á favor com éll. Jo proposo, per las próximas eleccions son candidat per Barcelona.

Mes no, ¡qué dich! no ho vull no. ¿Saben perquè? Perque may haguera dit que una persona tan *enllustrada*, fes cas de lo que diu *L'eco de las cloacas de Barcelona*. lo periódich mes embustero y per alló de que qui vá ab un coix al cap d'el any es tan ó mes. ... ¿No se ho volen creure? Pues probas al canto. Sobre lo de la Pastoral de nostre venerable Prelat, lo *Diluvio*, digué que aquella alocució sols podia portar disgustos y pertorbá l'ordre públich, y pera ferho creure á sos llegidors, se posá á somiá, com sempre ho fá, de que 's trobavá en l'Iglesia dels Josepets de Gracia y allí un capellá comensá á predicar en castellá y com fos del desagrado públich, diu el *Diluvio*, que 's posaren á cridá que ho fés en catalá y allí fue troya, diu, que fins las cadiras anaren enlayre y per supuesto entre morts y ferits..... *una sabateta plena*.

Ningú ne feu cas ni se'n parlá mes, pero l'*enllustrat* Sr. *Dientes*, que per lo vist s'empasa las gofias del *Eco de las cloacas*, al parlarse en lo Congrès de la Pastoral, 'ns enjegá com una gran veritat, lo que ell *ignorant*, s'empasá llegint lo *Diluvio*. Nosaltres entarats fielment de lo que passá en los Josepets, podém dir que no hi hagué tal escandol ni *ocho cuartos*.

Are comprench perque aném també, no hi tenim d'anarhi si 'ls senyoras de Madrit tenen al *Diluvio* per un *non plus ultra* de la veritat.

Aixis ja no trobaré estrany de que al Congrès sigui acullida ab aplausos la idea de aixecar á Barcelona un monument al *insigne* Voltaire.

Y ara que parlo de 'n Voltaire, traslado á nostres llegidors lo primer párrafo d'un article que publica la *Camama de 'n Calsas*, baix l'epigrafe de *Voltaire*, y firmat per 'n P. del O.

Diu aixís: «Ja no serém homes els elements lliberals de Barcelona, si no portém á efecte l'idea d'erigir en un siti públich de la ciutat, una estatua dedicada á Voltaire».

Ja veuen donchs los católichs que 's titulan ser lliberals, com son jutjats per los seus. Ara á veure si ab aquesta proba, encare hi haurán que dirán que 's pot ser católich y lliberal, puig que per lo vist los lliberals son molt amichs d'enlairar als que anaban contra'l catolicisme y per lo tant católichs y lliberals son dos cosas diametralment oposadas.

MUSTAFÁ.

CRONICA HUMORÍSTICA

Voleu coneixer los tipos
que per la ciutat Comtal
se paseijan ab gran rumbo
y tot l' any van disfressats?
Si m' escoltan una mica
un á un van á passar,
*conque va; oido á la caja
que empiezan á desfilar.*

¿No veyeu aquell senyó
qu' está roig y tan rodó
va ab evita per tot du
y no 's fa casi ab ningú
que no tinga molts calés?
Calleu tots, no digueu res
pro fa poch qu' ha cambiat;
antes era molt tronat
sense quartos, mort de fam,
caminaba com un llamp
perque deya 'l molt ximplet
qu' aixís l' hi passava 'l fret...
Doncas are te bon llit
bona taula y ben servit...
¿quin cambi! ¿que será aixó?
es qu' are es un... regidó.

¿No mireu allí aquell crach
que vesteix levita y frach
y porta guants á tot du?
Donchs mireu es un dingú.
Es l' hereu de la Camama
qu' en lloch de brandá, sols brama
y ab sos brams lo diner cull
d' aquell que no veu l' embull;
de que va teixint mentidas.
Y engrunant honras y vidas
segueix ab fé y gran plaher
aquell lema d' en Voltaire.
Fa be; puig sabent que al mon
l' hi agrada buscar l' afront
y ensorra al fanch qui es mes alt,
ell lo dona pel morral.

No veyeu una parella
que 's parla allí á cau d' orella
y van contents y mudats
ab bons barrets, enguantats
y ab la cara tot cofoya?
Donchs escolteu la tramoya
que 'ls permet luxo afamat.
Es que 'ls dos may han pagat
ni 'l piset, ni 'l sabaté,
ni 'l sastre, ni 'l sombrero
ni 'ls altres de que 's serveixen

y aixís estafant s' engreixen
plens de goig y plens de vent
puig que may menjen calent...
Pro aixó sí, en quant á lluhí...
aixó ja no 's te que dí.

* * *

No veyeu aquell guindilla
qu' es prim com una cerilla,
ab bigoti cargolat
y ab cara de mal carat?
Donchs si tot ho mireu be
no serveix, ni may fa ré.
Si per sort *fila* algun *Caco*
que está á punt de fé un atraco,
fuig, igual que en ocasions
que veu crits cops y rahons.
Mes si veu que caritat
demana un repatriat,
tot seguit los seus intents
l' hi trenca, ananthi corrents
per ficar á la presó,
qui es víctima de la nació.

* * *

No veyeu aquella noya
cara alegre y bonicoya
que á l' iglesia s' ha ficat?
Prou sembla pel seu posat
ben sensilla y candorosa
molt seria y molt relligiosa
¿mes á missa sap que hi fa?
Com á casa 'l seu p pá
del tot l' hi te prohibit
que 's fassi ab aquell mosquit
que l' hi busca 'ls patacons.
Ab l' escusa d' oracions
va á missa, no per resar,
hi va per poder parlar
de lo inmens del seu amor
y aixó á casa del Senyor!

* * *

En fi lectors, las disfressas
que per la Comtal ciutat
passixen sa barra y garbo
son tantas durant tot l' any,
que renuncio l' esplicarlas
perque no s' acaban may.
¿Si n' hi han de Joans donetas!
De senyors pillets n' hi han!
que vaija faig punt y 'm planto
deixant está el Carnaval
y senyors, bona hit tingan
hasta la setmana entrant.

BOCA CEGA.

Tipos catalans, per V. Giné.

L' ÚLTIM BALL DE MASCARAS

Aquell dia las minuterias del rellotje semblavan enganxadas ab aygua cuyt.

Si ni feya de camins la Layona desde lo cuarto de cusir al menjador; y quinas miradas més ansiosas endressava demunt d'aquells dotse números enfarfagats ab aquellas flors y fullatge, per ahont giravoltavan las agulles de llautó, com dits descarnats acarician las horas que aquell dia las trovava ella tres vegadas mes llargas de la mida de costúm; tal era lo desitj que la dominava.

Un ball de disfressas. No n' havia vist may cap.

Vingué del poble ahont sols conexia las bonas costúms de la gent de montanya. Los seus pares montats á l' antigó, sols volgueren l' hereu per conrehuar las terras y enmenar l' hisenda; y lo fill mitjá, y la Layona, los enviaren á ciutat; un á seguir una carrera sens mirar los seus gambals ahont arrivavan y la noya se váren decidir ficarla de modista.

Los primers días que 'n va passar d' angunias, puig totas las fadrinas y aprenentas se la prengueren pel seu compte á la pobre noya, y no paráren, fins á ferli perdre tots los bons ayres que guardava de montanya y empaparli ben bé los pestilents de ciutat.

Al poch temps era tot un altre; no li podían parlar del seu poble, que tot seguit la seva llengua no 's desencadenés, dihentne mil pestes, y avergonyintse de serne filla.

Desseguida 's féu amiga de la fadrina majora; xicota astuta y esbojarrada; un cap de trons, de qui se 'n contavan un feix de cosas, y ella si entregá ab cos y ánima.

Los seus pares tot era escriureli que no 's dexés de frecüentar ab las bonas senyoras á qui l' habían confiada y es lamentavan de que gastava massa.

Ella dexá que diguessen, buscá un pretext per no venir en la casa qu' estava y s' instalá en la companyia de la seva estimada fadrina majora.

* * *

Com totas las cosas y com passa sempre, arrivá l' hora desitjada.

Aquell vestit que dos días feya pega, escampat demunt de las cadias, estarrufat com si lo passés per dins una corrent d' ayre, y que ab tant de cuidado se miraba y remiraba per que no s' enmatxuqués, lluhia demunt lo cos de la Layona.

Un resto de dignitat li feu observar tot mirantse al mirall—en tant la bona amiga s' ajupia y ab riella de diable satisfet li arreglava alguns plechs y adornos—que curtejava pot ser un xich massa, y hauria pogut atravessar la riera sens arrabussarse poch ni molt.

Bona manya 's dongué la seva celosa doctora per embaucarla y empolvantla; fentli rissos per aquí, y caragols per allá; y ponderantli lo maca qu' era y lo molt goig que feya; y lo que s' anavan á divertir; y lo hermosíssim que 'l trovaria lo ball de máscaras, se sentí lo rodar d' un cotxe, sonáren dos pichs y repicó, se cubrí lo cos á corre-cuyta ab un dominó de seda, prengueren las caretas y acompanyadas de la tia de la fadrina majora que li feya de mare y cuidava la casa, baxáren ab gran burgit l' escala, enterant de la seva surtida á tots los vehins, y es ficáren dintre 'l cotxe.

* * *

La matinada es trista. Una boyra espessa ho esborra tot y á poch's passos atura la mirada.

Comensa la ciutat á despertarse. Alguns grupos d' obrers ab l' esmorsar empaquetat com si fos un mostruari, travessan atrafegats per qui y per allá, en busca y defensa del modest jornal que du pa á taula, y fa la pau de casa, parlantse y combinant per quan pleguin ahont han de trovarse y de lo que farán per enterrarlo y saborejant per endavant l' alegre tarde qu' els esperava, ab quin dalit á lo trevall s' entregan.

* * *

Al extrém d' un passeig, devant d' una gran fábbrica, s' hi trovan assentats per las aceras, y enrotllant los arbres, grupos d' homens y donas, conversant alegrement, esperant que toquin l' esquella y s' obri lo rexiat, per entrar y escamparse per las quadras, y cantar joyosos las cansons de moda, en tant no deixan de qua d' ull la feyna y van voltant los embarrats y pentant las llansadoras.

No 's mou poca gatzara al adonarsen un xicotet de que s' acostan dugas disfressas, y tota aquella bona gent s' alsan depressa per contemplar lo pas d' aquell home y dona; ell tot lo frach brut y emaxucat, lo barret de copa alta tot ell una abonyegamenta; cara vermella y descomposta, un nas partit de cartró que li penja agafat ab un cordill á una orella y al altre li penja lo tros de fil solsament desenganxat del cartró; lo cap mes boyrós que 'l dia no poguent adelantá uu pas dominat per l' esprit de vi, arrossegant á la seva companyera que fa tintinas y riu que riu com una boja, y que ab tot y la grossa humitat de la espessa boyra mostra los cabells extesos, sos brassos nusos y ensenyant un pam y mitj de mitjas.

Vóltals alguns los cridan. Lo mascarot los contempla ab mirada embrutida fent esclatir á los trevalladors en fortas riallas. Agaféulos que ja som la cüaresma y comensan á volevar alguns tronxos que no fan blanco, y perseguixen á la parella que s' esforsa en adelantar camí á la ventura, sens sapiguer ahont son, y fent poca via, confonentse y difumantse dintre la boyra, acompanyats per las sátiras de tota aquella gent que 's dispersa al sentir sonar l' esquella, ficantse rápidamente á la fábbrica dihent trenta mil pestas dels senyorots viciosos, precedits de la quitxalla que van fent brasset y escarnint tots los gestos y *esses* que feyan l' asquerosa *parella-mona*.

.....

Allá sola, pobre Layona, be ho sab Deu del cel si plora.

No li parlin de ciutat; d' amigas menos.

Torna á ser al seu poble del quin tan mal ne deya.

Prou lo recorda aquell *ditxós* ball de máscaras.

Prou lo recorda; y ab llágrimas de sang que 'l cor ho plora; y es contempla en mitj d' aquell burgit, confosa ab lo cridar, ballant adelarada, topant ab uns y altres, enradantse per aquell textit de colors, de llum, de música, aspirant las fortas de las essencias temptadoras; ubriagantse fins á trovarse sola ab aquell home que sos ulls infernals demunt son cos li clava; sen en son paladar la dolzor traydora d' aquell vi clar y espumós que al cap se li

pujaba buscant en va la malehida amiga sense trovar ningú que la tregués d'allí allunyantla del abim que la xuclava. . . . .

Tart lo seu erro sos pares van coneixer.

Desconsolats are, fins maleheixen la seva engegació d'enviarla a ciutat, d'ahont tan amarch recort ne guardan, fins de la gent del poble avergonyits s'apartan y en un recó del mas al pes de la deshonra aclaparats s'anagan.

C. SAMÀ.

Una sorpresa

—¿Saps lo que 'm passa, Canut?
 —Tu dirás, que jo no ho sé.
 —Molt sensill t'explicaré l'alegría qu'he tingut. Ben be dos anys han passat qu'ella va dirme «á reveure»; jo no ho volía pas creure mes era la pura vritat. De carinyo n'hi portava una cosa imaginable y com qu'era apreciable francament, me l'estimava D'atenta ho era en excés y encar que fos *de la llana* no passava una setmana que á casa no la tingués. Vetaquí que l'altre día

tot d'un plegat ¡ay jo 't flich!
 me la va ensenyá un amich
 ¡Ay Canut quina alegría!

—¿Que pot ser ne fas xacota?

—¡Ja ho crech!

—Donchs no m'has entés,

—¿Que no?

—¡Fuig! ja sé qui es.

—¿Sí?

—¡Qué!

—¡La teva xicota!

—Ton càp sempre desatina.

¿No veus gran estrafalari que parlo del setmanari titolat LA BARRETINA?

—¡... !

M. A. RONDA.

DE TOT ARREU

— Lo Centre Moral de S. Francisco celebrá lo diumenge passat una extraordinaria funció posantse en escena per primera vegada l'interessant drama en un acte titolat «Lo Castell encantat», essent molt aplaudit son distingit autor Sr. Leonart, representantse después lo monolech del propi senyor «Qui no vol pols» y las obras del Sr. Manubens «Fugir del foch» y «El martes de Carnaval» essent totas ellas molt aplaudidas.

— En lo nou local del Circol Barcelonés d'obrers (Governador) si representá en dit día per los joves Campos, Espinet, Fabregá, Navarro, Arumi, Carreras, Lluís, Granollers, Diego y Rasino, las pessas «Embolichs», «L'embaxador del hivern» y «Ultim inglés» essent molt aplaudits, com també ho foren lo dimecres de Cendra ab la representació del drama «El bien de la vida».

— Lo benemerit Centre Moral de Gracia celebrá els días 25 y 27 com á final de temporada una bonica funció composta de «Sebas al cap» executada per los noyets Serra, Pamies, Escolá, Torras, Carreras, Martí, Plá y Gildo. Despres tingué lloch la representació del precíós drama sacro en 4 cuadros «¡Malehit de Deu!», que fou admirablement interpretat per los socis Llansana, (A y R) Catalá, Pí, Raventós, Martí, Buch, y Rodríguez, y els nens Pamies, Torras, Fábregas, Carreras y Fabrega, tots los que junt ab l'autor reberen justos aplaudiments de la nombrosa concurrència.

— Lo dilluns passat devant de una escullida y nombrosa concurrència que omplian los salons de la Joventut Católica d'aquesta ciutat, tingué lloch l'estreno de las obras «Un sabatè espabilat», «Errats de comptes» y «Embolichs», essent tots los que hi prengueren part molt aplaudits.

DE FORA

Lo diumenge passat en lo Centre Católich de S. Joan de las Abadesas los joves senyors Blanxart, Folcrá, Soldevila, Colomer, Codony, Vilaseca, Rodellas, Rosans, Ramoneda, Prat, Sala, Roquer, Guadayol, Bernera, Ferres, Serrat y Salvadó, representaren l'aplandit drama «Los trabucayres» y la sarsuela «Lo allotjat» essent molt aplaudits per la nombrosa concurrencia com també ho foren lo dimars següent en la representació de «Los moneders falsos» y «Lo promés de la Sila». En los dos días l'execució segué inmillorable.

— El dimars de carnaval l'Associació de Católichs de Sabadell vegé sos salons molt concorreguts, ab motiu de representar els joves de la Secció dramática lo disbarat «Un pot murri», la sarsuela «Lo promés de la Sila» y l'aproposit en un acte del senyor Martí Peydro «La presonera». En la execució se feren aplaudi tots cuants hi prengueren part.

— Las obras posadas en escena lo prop passat diumenge en lo Centre Católich de Reus foren, lo drama «Lo Presidari» desempenyat regularment per los aficionats Barberá, Escoda, Feliu, Domingo, Camps, Biarnés, Huguet y 'l noyet Pamies; acabán la present temporada, fins la próxima Pascua, ab la sarsuela bufa «Lo Castell del Escorsó» ab música del soci Cándit Ciurana, executada ab bastant acért per los senyors Barberá, Domingo y Escoda, y 'l resto de la secció, en lo coro.

Carnestoltas

Deixeuli pas; ara baixa
ab los cabells esbullats.
Sa veu ronca es de ví ranci,
de foll los seus ademans.
Si s'acosteu á sa vora
¡prou li sentireu son baf!..
apar que del infern puji
per lo mal fetor que fa.

...Ja ha passat... Ara 's desmaya
de tan fer lo bestia, y cau...
ningú hi ha que ajudi á alzarlo...
las forsas li van mancant
y després de riurer, fréstech
ne fa lo darrer badall...
. .Dintre poch obra la terra
y se 'l draga d' un plegat.

JOSEPH DURÓ Y GILI.

SERVEYS DE LA
COMPANYIA TRASATLANTICA
DE BARCELONA

- Duas expedicions mensuals á Cuba y Méxich, una del Nort y altra del Medi terrani.
- Una expedició mensual á Centre América.
- Una expedició mensual a Rio de la Plata.
- Una expedició mensual al Brasil arribant fins al Pacífich.
- Tretze expedicions anyals á Filipinas.
- Una expedició mensual á Canarias.
- Sis expedicions anyals á Fernando Poó.
- 156 expedicions anyals entre Cádiz y Tanger arribant fins á Algeciras y Gibraltar.
- Las fetxas y escalas s' anunciarán oportunament.

Pera més informes, acudeixis als Agents de la Companyia

Francisco Badia, impresor Docter Dou, 14.—Barcelona